

Cent anys del Roser

Fa cent anys, es va beneir el nou temple del Roser al barri de Ferreries, erigit en parròquia en substitució a l'antiga església, situada tot just davant, a la riba esquerra de l'Ebre, que fou enderrocada per deixar pas a les rampes d'accés al pont de l'Estat. S'ha anunciat la celebració de diversos actes commemoratius, entre els quals no estaria de més una exposició relativa a l'obra i el procés de construcció-reconstrucció de la que ha esdevingut referent visual de la ciutat de Tortosa.

Josep Bayerri Raga

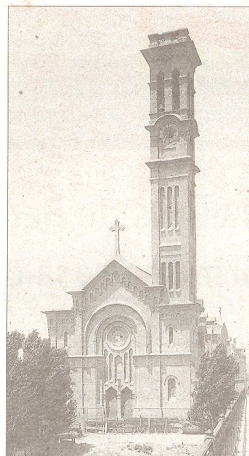

La història de l'església del Roser va lligada a la de la construcció dels ponts i al poder del bisbat i la incipient burgesia tortosina de finals del XIX. El 4 de juliol del 1892 es va incendiar el vell pont de barques que, des del segle XIII, era l'únic pas estable sobre l'Ebre entre Saragossa i el mar tret del pont del ferrocarril (1869). A l'època, es va especular que el foc havia estat provocat per obligar l'Estat a construir un pont metàl·lic, però, com van haver-hi dos morts, es tirà terra a sobre. Immediatament, l'alcalde, Julio González, i el diputat a Corts Teodoro González, iniciaren gestions perquè l'Estat aprovés el projecte de nou pont, les obres del qual foren adjudicades el 27 de juliol del 1893 a La Maquinista Terrestre y Marítima. La seua ubicació

comporta una llarga polèmica, ja que molts demanaven que se situés més a l'eixample, vora el mercat (inaugurat el 1887). Els botiguers, però, perquè quedés més a prop de l'aleshores centre comercial i urbà —a l'entorn del carrer de la Rosa— pressionaren perquè anés on finalment va anar, malgrat que calia enderrocar moltes cases (també l'església del Roser), les rampes tindrien un pendent molt accentuat i es destruiria la meitat de la plaça porxada anomenada de la Constitució en record de la del 1812.

Alhora, tres rics propietaris tortosins (Rufo Franquet, Josep Brunet i Manuel Porcar) s'associaren per construir un pont lleuger, en règim de peatge —el "pont pagant"—, que s'anomenaria pont de la Cinta, al mateix indret on hi havia el pont de barques. Tota la gestió es portà en secret —a nivell popular fou anomenat el pont

dels muts— i amb gran celeritat, i s'encarregà l'obra a la mateixa empresa a la qual s'havia adjudicat el pont de l'Estat. Mentre el pont públic sofria tota mena d'entrebancs, inclosos aturs dels treballadors i sabotatges, les del pont privat avançaven fins a ser inaugurat el 8 de juny del 1895. Tres anys després quedaren enllestides les obres del pont de l'Estat, però no s'hi va poder circular fins al 7 de novembre del 1911 per problemes en les expropiacions de les cases per construir les rampes a la part de Tortosa i de l'església del Roser. El bisbe, l'ultraconservador i carlista Pedro Rocamora García (1894-1923) s'oposà a l'enderroc fins que es construís una nova església a la part de Ferreries. La nit del 3 al 4 d'abril del 1900, l'encara diputat Teodoro González, amb l'alcalde addicte Eduardo Rico Ballatrín, van promoure

Per la seua monumentalitat, quan es va construir l'església del Roser va ser qualificada de segona catedral de Tortosa.

la construcció il·legal d'unes escales de fusta a cap i cap de pont perquè, almenys, els vianants s'estalviessin el peatge, però els vehicles continuaven pagant per passar el riu.

Finalment, l'Estat va avenir-se a pa-

gar el que demanava el bisbat i aquest va encarregar el projecte de nova església del Roser a l'arquitecte Joan Abril Guanyavens en la que seria la seua obra més emblemàtica. Les obres van començar el 1911 i es va beneir l'11 de juliol del 1914. Amb una superfície d'uns 900 metres quadrats i unes mides de 20x45 metres, una sola nau de 10 metres de llum per 18 alçada i amb capelles als contraforts, va necessitar uns fonaments de 13 metres sota terra per sostindre un campanar que havia d'arribar als 70 metres tot i que, finalment, quedà en 53.

Durant el front de l'Ebre (1938), l'església quedà molt afectada i la torre, escapçada. Regiones Devastadas va reconstruir el temple (1943-47) en una desercertada actuació, projectada per l'arquitecte castellà José Jesús Álvarez Aguirre, que feu malbé l'obra: es van arrebossar tant les façanes com l'interior i es va tancar l'obra vista original, no es va refer la creu de sis metres a la façana principal, s'alteraren els arcs de les portes d'accés i es va escurçar el campanar 12 metres, que va quedar en els 41 actuals, sense respectar el seu aspecte original de torre renaixentista. ■